

N:o 42.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af § 2 mom. 3 och § 11 mom. 1 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof; gifven Stockholms slott den 22 januari 1898.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landförsvarsärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

att antaga en så lydande

L a g

om ändrad lydelse af § 2 mom. 3 och § 11 mom. 1 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof.

Häri genom förordnas, att § 2 mom. 3 och § 11 mom. 1 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

3. Vederbörande kommun ansvarar för utgörande af requisition, som i mom. 1 afses, så framt icke requisitionen enligt § 4 mom. 2 ställes omedelbart till den, som skall densamma fullgöra; och eger

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 1 Saml. 1 Afd. 25 Häft. (N:o 42.)

kommunen sjelf besluta rörande sättet och ordningen för fördelningen af det rekvirerade; dock må å landet i de fall, då requisition ej skulle hinna fullgöras å bestämd tid, derest sammanträde af kommunalstämma eller kommunalfullmäktige skulle afvaktas, kommunalnämnden besluta om fördelningen af det rekvirerade och hvad dermed eger sammanhang.

§ 11.

1. För hvarje landstingsområde äfvensom för stad, som ej i landsting deltager, skall finnas en kommission, med åliggande att upprätta taxa för requisitioner inom krigsskådeplats och att, då tvist om ersättningens belopp uppstår eller eljest i de fall, om hvilka Konungen jemlikt § 13 meddelar föreskrifter, pröfva och bestämma fordringsbeloppen för inom landstingsområdet eller staden utgjorda requisitioner samt i öfrigt handlägga sådana ärenden, som ega sammanhang med ersättning för utgjorda requisitioner eller för derunder uppkommen skada.

Kommissionen skall bestå af trenne ledamöter, nemligen en ledamot, tillika ordförande, vald af vederbörande landsting eller stadsfullmäktige, en intendenturtjensteman eller officer, utsedd af arméfördelningschefen (militärbefälhafvaren), samt en civil tjänsteman, tillika sekreterare, utsedd af Konungens befallningshafvande. Landsting utser jemväl suppleant för den af landstinget valde ledamoten.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Axel Rappe.

*Utdrag af protokollet öfver landförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den
22 januari 1898.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
ANNERSTEDT,
VON KRUSENSTJERNA och
greve WACHTMEISTER.

Departementschefen yttrade härefter:

»Sedan i § 2 mom. 3 af lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof föreskrifvits, att vederbörande kommun ansvarar för utgörande af requisition, så framt icke requisitionen ställes omedelbart till den, som skall fullgöra densamma, stadgas i samma mom. vidare, att kommunen eger sjelf besluta rörande sättet och ordningen för fördelningen af det requirerade.

Vid utarbetande af förslag till de närmare föreskrifter för verkställigheten af nämnda lag, hvilka det tillkommer Eders Kongl. Maj:t

att meddela, har uppmärksamheten blifvit fästad derpå, att berörda stadgande skulle kunna vålla, att en requisition icke hunne utgöras inom rimlig tid. Å landet utöfvas nemligen kommunens beslutande-rätt af kommunalstämma eller kommunalfullmäktige, men då stämman eller fullmäktige icke kunna sammanträda utan föregående pålysning i kyrka, kan det inträffa, att, från det requisition ingått till vederbörande kommunala myndighet, ända till sex å sju dagar förflyta, innan stämman eller fullmäktige hinna sammanträda för att besluta om en så förberedande åtgärd som sättet och ordningen för fördelningen af det requirerade.

Lämpligaste utvägen att afhjelpa detta missförhållande synes vara, att för de fall, då tiden icke medgifver, att sammanträde af kommunalstämma eller kommunalfullmäktige afvaktas, medgifva kommunalnämnden att besluta om fördelningen af det requirerade och hvad dermed eger sammanhang; för att besluta härutinnan torde nemligen i de flesta fall kommunalnämnden kunna sammanträda redan samma dag requisitionen ingått.

En ändring af lagen i nu angifvet syfte skulle för öfrigt väsentligen inskränka de fall, då en militär befälhafvare nödgades anlita den honom enligt § 4 mom. 2 i lagen medgifna rätt att ställa requisition omedelbart till den, som skall fullgöra densamma, och följaktligen stå i närmaste öfverensstämmelse med den grundsats, hvarpå ifrågavarande stadgande hvilar, eller att afgöranderätten i fråga om fördelningen af det requirerade på de olika kommunalmedlemmarne om möjligt icke bör tillkomma någon utom kommunen stående myndighet.

I § 11 mom. 1 af nämnda lag stadgas vidare, att den der omförmälta kommission skall hafva till åliggande att upprätta taxa för requisitioner inom krigsskådeplats, att pröfva och bestämma fordringsbeloppen för inom landstingsområdet eller staden utgjorda requisitioner, der ersättning för dessa icke utgår efter behörigen fastställda taxor, samt i öfrigt handlägga sådana ärenden, som ega sammanhang med ersättning för utgjorda requisitioner eller för derunder uppkommen skada.

Då dessa ordalag icke torde kunna tolkas annorlunda, än att beloppet af hvarje ersättning, som icke utgår efter taxa, skall bestämmas af kommissionen, synes mig en ändring i lagen vara af nöden.

Markegångstaxorna, hvilka upprättas hufvudsakligen för annat ändamål än att tjena till efterrättelse vid ersättnings bestämmande för requisitioner för krigsmagts behof, upptaga icke pris å alla förnöden-

heter eller tjänstbarheter, som i krig kunna komma att requireras. Den för requisitioner inom krigsskådeplatsen upprättade taxan kan visserligen göras fullständigare, men i densamma torde ändock icke på förhand kunna upptagas alla de förnödenheter eller artiklar, hvilka kunna blifva föremål för requisition, såsom t. ex. hus, erforderligt för tillfälligt ändamål, båtar, med mera. Äfven om ersättningen för något dylikt, i taxa icke upptaget föremål, eller för timad skada uppginge endast till några få kronor och enighet om ersättningens belopp rådde emellan den requirerande och den, som utgjort requisitionen, så måste ändock, på grund af ordalagen i § 11 mom. 1, frågan om ersättningen dragas under kommissionens pröfning. Uppenbarligen är detta en onödig omgång.

Härtill kommer, att då, i öfverensstämmelse med föreskriften i § 12 i lagen, liqid för fullgjord requisition icke kan ega rum förr än fordringsbeloppet blifvit pröfvadt och godkänt, vederbörande ersättningstagare, fastän tvist om beloppet ej föreläge, skulle nödgas vänta på liqid, till dess kommissionen hunnit sammanträda och pröfva fordringsanspråket.

För att förekomma dylik onödig omgång och tidsutdrägt med liqviden för det requirerade, synes mig, att vederbörande militära befälhafvare eller myndighet bör ega att efter de i lagen angifna grunder, d. v. s. i allmänhet efter taxorna men eljest efter gångbart pris till fulla värdet, pröfva och bestämma ersättningens belopp, och att pröfning hos kommissionen bör påkallas endast då vederbörande icke åtnöjes med den militära befälhafvarens eller myndighetens beslut eller beloppet uppgår till någon större summa, hvarom, i enlighet med § 13 i lagen, Eders Kongl. Maj:t kunde meddela närmare bestämmelser.

Då emellertid de nuvarande ordalagen i § 11 mom. 1 icke medgifva, att hithörande förhållanden ordnas på sålunda angifvet sätt, anser jag, såsom redan nämnts, en ändring i sagda lagrum vara af behovet påkallad.

I enlighet med de åsigter, jag nu uttalat, har jag låtit utarbета förslag till lag om ändrad lydelse af § 2 mom. 3 och § 11 mom. 1 i förenämnda lag; och får jag, på grund af hvad anfördt blifvit, i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att antaga en så lydande

L a g

om ändrad lydelse af § 2 mom. 3 och § 11 mom. 1 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof.

Härigenom förordnas, att § 2 mom. 3 och § 11 mom. 1 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

3. Vederbörande kommun ansvarar för utgörande af requisition, som i mom. 1 afses, så framt icke requisitionen enligt § 4 mom. 2 ställes omedelbart till den, som skall densamma fullgöra; och eger kommunen sjelf besluta rörande sättet och ordningen för fördelningen af det reqvirerade; dock må å landet i de fall, då requisition ej skulle hinna fullgöras å bestämd tid, derest sammanträde af kommunalstämma eller kommunalfullmäktige skulle afvaktas, kommunalnämnden besluta om fördelningen af det reqvirerade och hvad dermed eger sammanhang.

§ 11.

1. För hvarje landstingsområde äfvensom för stad, som ej i landsting deltager, skall finnas en kommission, med åliggande att upprätta taxa för requisitioner inom krigsskådeplats och att, då tvist om ersättningens belopp uppstår eller eljest i de fall, om hvilka Konungen jemlikt § 13 meddelar föreskrifter, pröfva och bestämma fordringsbeloppen för inom landstingsområdet eller staden utgjorda requisitioner samt i öfrigt handlägga sådana ärenden, som ega sammanhang med ersättning för utgjorda requisitioner eller för derunder uppkommen skada.

Kommissionen skall bestå af trenne ledamöter, nemligen en ledamot, tillika ordförande, vald af vederbörande landsting eller stadsfullmäktige, en intendenturtjensteman eller officer, utsedd af arméför-

delningschefen (militärbefälhafvaren), samt en civil tjänsteman, tillika sekreterare, utsedd af Konungens befallningshafvande. Landsting utser jemväl suppleant för den af landstinget valde ledamoten.»

Till denna, af statsrådets öfrige ledamöter biträdde hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lemna nådigt bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

Ernst Palm.
